YAZICIOGLU
LEGAL

7 Ocak 2026

Digital Omnibus Teklifi Kapsamında GDPR Değişiklikleri ve KVKK Bakımından Değerlendirme

Bilindiği üzere 2025 senesine veda ederken Avrupa Birliği ("**AB**") Genel Veri Koruma Tüzüğü (*General Data Protection Regulation*, "**GDPR**") kapsamında yapılması önerilen değişiklikler gündeme damgasını vurmuştur. 19 Kasım tarihinde resmi olarak yayınlanması gereken teklif metni, belirlenen tarihten önce kamuya sızdırılmış[1], bunun üzerine daha henüz resmi olarak yayınlanmadan ciddi şekilde eleştirilmiştir[2]. Resmi teklif metni[3] yayınlandıktan sonra da çoğu değişiklik teklif metninde yerini korumuş, bu nedenle teklif metnine yönelen itirazlarda önemli değişiklik olmamıştır.

Değişiklik metnini hazırlayan Avrupa Komisyonu (*European Commission*, "**Komisyon**"), GDPR'ın temel amaçlarını ve sağladığı korumayı muhafaza ederek, özellikle düşük riskli ve sınırlı veri işleme faaliyeti yürüten aktörlerin pratikte karşılaştığı güçlüklerini azaltmayı; tanımları netleştirmeyi, uyumu kolaylaştırmayı ve bilhassa yapay zeka ile bilimsel araştırma gibi alanlarda hukuki belirsizlikleri gidermeyi hedeflediğini ifade etmektedir.

Bununla birlikte Komisyon'un uygulamada sorun yaratan bazı önemli konuları değişikliğe dahil etmemesi dikkat çekmektedir. Örneğin Komisyon, 2002/58/EC sayılı Direktif'in ("**E-privacy Direktifi**") GDPR ile ilişkili olduğu "iletişimin gizliliği" maddesine düzenleme getirirken doğrudan pazarlama iletişimlerini içeren maddeye düzenleme getirmekten imtina etmiştir. Komisyon, Avrupa Veri Koruma Kurulu (*European Data Protection Board*, "**EDBP**") tarafından açıkça talep edilmesine rağmen "yurt dışına aktarım" kavramına tanım getirmekten imtina etmiştir[4]. Yine benzer olarak bilindiği üzere geçtiğimiz sene Hollanda veri koruma otoritesinin Uber'e uyguladığı yaptırım[5] üzerine tekrar gündeme gelen "AB dışındaki veri sorumlusunun doğrudan GDPR'a tabi olması durumunda da standart sözleşme hükümleri ("**SCCs**") imzalaması gerekip gerekmediği"[6] belirsizliği hakkında da herhangi bir değişiklik getirilmekten imtina edilmektedir.

Bu çalışmamızda, Komisyon tarafından önerilen değişikliklerin GDPR'ı nasıl değiştirdiğini madde bazında inceliyor, Komisyon'un kendi ifadeleriyle değişikliğe gerekçe gösterilen nedenleri ve bu değişikliklere karşı getirilen eleştirileri objektif bir perspektifle[7] ele alıyor, son olarak bu değişikliklerin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ("**KVKK**") kapsamındaki potansiyel etkilerine ve değişikliğe ilişkin yorumlarımıza yer veriyoruz.

[Bu sayfa bilerek boş bırakılmıştır. Bir sonraki sayfadan devam etmektedir.]

---

[1] Örnek bir gönderi olarak bkz.: https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7392595311266996225/ (E.T.: 15.12.2025)
[2] Taslak üzerinden yapılan eleştiri için bkz.: https://noyb.eu/sites/default/files/2025-11/GDPR_Reform_Draft_Analysis_v2.pdf
[3] Resmi metin için bkz.: https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-omnibus-regulation-proposal#:~:text=The%20Digital%20Omnibus%20proposal%20includes,application%20of%20the%20digital%20rulebook. (E.T.: 15.12.2025)
[4] Bkz: 05/2021 sayılı EDPB rehberi para. 7-8 (https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-02/edpb_guidelines_05-2021_interplay_between_the_application_of_art3-chapter_v_of_the_gdpr_v2_en_0.pdf) (E.T.: 15.12.2025)
[5] Karar için bkz.: https://www.edpb.europa.eu/news/news/2024/dutch-sa-imposes-fine-290-million-euro-uber-because-transfers-drivers-data-us_en (E.T.: 15.12.2025)
[6] Hukuki belirsizlik şu şekilde örneklenebilir: Komisyon, 2021 yılında SCCs hakkında yayınladığı soru cevapta AB dışında bulunan ancak GDPR'a doğrudan tabi olmayan aktörlerin SCCs imzalaması gerekmediği yönünde görüş vermiştir (bkz. Soru 23 ve 24: https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection/new-standard-contractual-clauses-questions-and-answers-overview_en). Diğer yandan EDPB, halihazırda GDPR'a tabi olan bir aktörün SCCs imzalamasının problem yaratacağını ifade etmektedir (bkz. 05/2021 sayılı EDPB rehberi para. 28-30) (E.T.: 15.12.2025)
[7] Değişikliklere gerekçe olarak gösterilen hususlar doğrudan Komisyon'un raporu ve tamamlayıcı dokümanlardan derlenmiştir. Bunun yanı sıra eleştiri ve itirazlar derlenirken öncelikle NOYB tarafından hazırlanan final rapor (https://noyb.eu/sites/default/files/2025-12/noyb%20Digital%20Omnibus%20Report%20V1.pdf) ve bununla birlikte uluslararası çapta hukukçular tarafından paylaşılan birçok çalışma ve gönderi dikkate alınmıştır. (E.T.: 15.12.2025)

GDPR Değişikliği	Niçin Gerekli?	İtirazlar Neler?	KVKK'ya Potansiyel Etki / Yorumumuz
Article 4 – Definitions ... **(1)** *'personal data' means any information relating to an identified or identifiable natural person ('data subject'); an identifiable natural person is one who can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an identifier such as a name, an identification number, location data, an online identifier or to one or more factors specific to the physical, physiological, genetic, mental, economic, cultural or social identity of that natural person.* **Information relating to a natural person is not necessarily personal data for every other person or entity, merely because another entity can identify that natural person. Information shall not be personal for a given entity where that entity cannot identify the natural person to whom the information relates, taking into account the means reasonably likely to be used by that entity. Such information does not become personal for that entity merely because a potential subsequent recipient has means reasonably likely to be used to identify the natural person to whom the information relates.**	Komisyon, kişisel veri tanımına eklemede bulunarak; bir gerçek kişiye ilişkin bilginin, bir kuruluşun ilgili kişiyi bu bilgi ile tanımlayabiliyor olması nedeniyle her durum ve kuruluş bakımından otomatik olarak kişisel veri sayılmayacağını, ilgili kuruluşun makul olarak kullanması beklenen araçlar dikkate alındığında ilgili kişiyi tanımlayabilmesi halinde bu bilginin kişisel veri niteliği taşıyacağını düzenlemektedir. Bu verilerin aktarımı açısından Komisyon, kişisel veri niteliği taşımayan verilerin kişiyi belirleyebilecek araçlara sahip üçüncü kişilere sonradan aktarılması durumunda dahi bu bilgilerin aktaran kuruluş açısından kişisel veri niteliği taşımayacağı açık hükme bağlamaktadır. Ayrıca Komisyon, ABAD içtihadı uyarınca; belirli durumlarda (kişinin belirlenmesi riskinin önemsiz düzeyde olduğu, kişinin belirlenmesinin hukuken yasaklandığı veya fiilen imkânsız olduğu hâllerde) kimlik belirlenmesini mümkün kılan bir aracın (örneğin psedönim veri anahtarının) makul olarak kullanılmasının beklenmeyeceğini ifade etmektedir. Son olarak Komisyon'a göre önerilen ekleme, kişisel veri tanımındaki "belirlenebilirlik" değerlendirmesinin nasıl yapılacağını netleştirmektedir. Komisyon, bir verinin ne zaman kişisel veri tanımı kapsamına girdiği konusundaki güncel Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD, CJEU) içtihadını (özellikle EDPS v SRB dosyasını) dikkate alarak kişisel veri tanımının sınırlarına netlik kazandırmayı hedeflemiştir. ***Not**: Bu değişiklik, Komisyon'a tanımı fiilen yorumlama yetkisi tanıması nedeniyle 41a maddesindeki değişiklikle birlikte ele alınmalıdır.*	Bu maddeye yöneltilen itirazların temelinde, değişikliğin **(i)** GDPR'ın tamamını etkileyen kişisel veri tanımına müdahale etmesi ve **(ii)** psedönimleştirilmiş verilerin sıklıkla GDPR kapsamı dışında yorumlanmasına kapı aralaması yer almaktadır. Ayrıca, normlar hiyerarşisi açısından da kişisel veri tanımının değiştirilmesi problemli görülmektedir. Nitekim AB için anayasal nitelikte bir birincil hukuk metni olan ve çıkarılan bütün ikincil hukuk normlarının -Tüzük de dahil olmak üzere- uygun olması gereken Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda (European Union Charter of Fundamental Rights, "**Temel Haklar Şartı**") yer verilen kişisel veri kavramı, kendisine referans olarak 95/46/EC'de yer alan kişisel veri tanımını temel almaktadır. Bu nedenle, 95/46/EC'deki anlayıştan daha dar bir tanım yapılması hukuken sorunlu görülmektedir. Diğer yandan, değişiklik ile ABAD içtihatlarının yansıtılmasına yönelik yaklaşımın samimi olmadığı; ABAD değerlendirmelerinin tek bir yorumu destekleyecek şekilde seçilerek değişikliğe dahil edildiği ileri sürülmektedir. Nitekim ABAD'ın yerleşik içtihadında, kimlik belirlenmesini mümkün kılan tüm bilgilerin tek bir kişinin elinde bulunmaması halinde dahi verinin kişisel veri sayılacağı yönünde, değişiklik metniyle bağdaşmayan tespitlerin bulunduğu örnek gösterilmektedir. Son olarak, madde 32 (güvenlik tedbirleri) ve Bölüm V (sınır ötesi veri aktarımı) gibi, GDPR korumasını çok aktörlü veri işleme zincirinin tüm halkalarına yaymayı amaçlayan hükümlerin uygulamada ciddi şekilde zedeleneceği; zira yalnızca psedönimleştirilmiş veri alan bir alıcının, aktarım zincirindeki önceki ve sonraki aktörlerden bağımsız olarak GDPR kapsamı dışında bırakılmasının mümkün hale geldiği ifade edilmektedir.	**Potansiyel etki:** Orta **Açıklama:** Değişikliği ülkemizde doğrudan bir etki yaratmayacağı değerlendirilmekle birlikte bu değişikliğin geçmesi durumunda Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun ("**Kurum**") yorum yaparken yeni düzenlemeyi göz önüne alacağı değerlendirilmektedir. Değişikliğin gerekli olduğunu kanaatinde olmakla birlikte bu şekilde bir eklemenin psedönim verilerin ne zaman kişisel veri olduğuna ilişkin gri alana netlik kazandırmaya elverişli olmadığı kanaatindeyiz. Nitekim psedönim verinin kişisel veri sayılıp sayılmamasına ilişkin değerlendirmede temel alınacak unsurlardan bir tanesinin veri alıcısının kişisel veri üzerindeki faaliyetinin niteliği ve doğası olduğu kanaatindeyiz. Örneğin, veri alıcısının faaliyetlerinin asıl veri sorumlusunun faaliyetlerinden ayrıştığı ve ilgili kişilerin kişisel yönlerini değerlendirmeyi veya öngörmeyi amaçlamadığı hallerde, psedönimleştirilmiş verinin kişisel veri sayılmaması makul olabilir. Buna karşılık, ortak veri sorumluluğu gibi durumlarda (örneğin klinik araştırmalarda sponsorun psedönim veri işlemesi) veya bir veri işleyen kullanılarak verileri zenginleştirmek gibi amaçlarla profilleme ve otomatik karar alma gerçekleştirildiği durumlarda, taraflardan birinin veriyi hiç görmemesi veya yalnızca psedönimleştirilmiş şekilde erişmesi söz konusu olsa dahi, her iki taraf bakımından da söz konusu verinin kişisel veri olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Article 4 – Definitions … (32) 'terminal equipment' means terminal equipment as set out in Article 1(1) of Directive 2008/63/EC; (33) for 'electronic communications networks' the definition of Article 2(1) of Directive (EU) 2018/1972 shall apply; (34) 'web browser' means web browser as defined in Article 2(11) of Regulation (EU) 2022/1925; (35) 'media service' means a media service as defined in Article 2(1) of Regulation (EU) 2024/1083; (36) 'media service provider' means a media service provider as defined in Article 2(2) of Regulation (EU) 2024/1083;' (37) 'online interface' means an online interface as defined in Article 3(m) of Regulation (EU) 2022/2065.'	Bu madde, yeni eklenmesi önerilen 88a maddesinde kullanılan terimlerin GDPR'da tanımlı olması amacıyla eklenmiştir. İlgili madde, E-privacy Direktifi'nin 5. maddesinde yer alan ve bir terminal ekipmanındaki kişisel verilerin depolanması ve bu verilere erişilmesine ilişkin kuralları GDPR'a taşımakta ve genişletmektedir. ***Not**: Bu değişiklik yalnızca tanımlarda yapılan değişikliğe ilişkin olup değişikliğin asıl etkileri 88a maddesinde değerlendirilmektedir.*	Bu değişiklik yalnızca terimlerin tanımlanmasına yönelik olduğu için özel olarak bir eleştiri almamaktadır.	**Potansiyel etki: Orta** **Açıklama:** E-privacy Direktifi özelindeki değişiklikler 88a maddesinde değerlendirilmektedir.
Article 4 – Definitions … (38) "scientific research" means any research which can also support innovation, such as technological development and demonstration. These actions shall contribute to existing scientific knowledge or apply existing knowledge in novel ways, be carried out with the aim of contributing to the growth of society´s general knowledge and wellbeing and adhere to ethical standards in the relevant research area. This does not exclude that the research may also aim to further a commercial interest.'	Komisyon, "bilimsel araştırma" kavramına bir tanım önermiş ve yenilik ve teknolojik gelişimi destekleyebilen; mevcut bilimsel bilgiye katkı sağlayan veya mevcut bilgiyi yeni biçimlerde uygulayan; toplumun genel bilgi birikimi ve refahının artırılmasını amaçlayan; ilgili alandaki etik standartlara uygun şekilde yürütülen ve ticari menfaat içermesi de mümkün olabilen araştırmaların bilimsel araştırma olarak kabul edileceğini düzenlemiştir. Gerekçe olarak Komisyon, bilimsel araştırmanın GDPR'da tanımlı olmadığına işaret ederek bir tanım eklenmesini; bilimsel araştırma kapsamındaki ikincil işlemelerin kural olarak ilk işleme amacıyla uyumlu sayılması düzenlemesine netlik kazandırılmasını ve ayrıca meşru menfaat hukuki sebebine dayandırılabilmesini önermektedir. ***Not**: Bilimsel araştırmaya getirilen istisnalara ilişkin ek düzenlemeler 13/5. maddesinde değerlendirilmekte olup ilgili kısmın da incelenmesi önerilir.*	Bilimsel araştırmanın tanımı olmasa da mevcut GDPR'da gerekçe (recital) kısmında bilimsel araştırma kapsamına bir çerçeve çizildiği ve ayrıca Avrupa Veri Koruma Kurulu (European Data Protection Board, "**EDPB**") tarafından da bu konsepte sınır çizildiği, dolayısıyla bunun eksikliğin gerçek bir ihtiyaç yaratmadığı ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra, önerilen yeni tanımın muğlak ifadeleri nedeniyle çok geniş bir kapsama ulaştığı ve pek çok işleme faaliyetinin bu kapsama sokulabileceği; bunun öneminin ise bilimsel araştırma amaçlı veri işleme faaliyetlerinin GDPR'daki birçok yükümlülükten istisna tutulmasından kaynaklandığı ifade edilmektedir. Bu noktada, tanımın aşırı geniş tutulmasıyla GDPR'daki istisnaların fiilen genişletildiği; bunun da Temel Haklar Şartı'ndan doğan amaçla sınırlılık, veri minimizasyonu ve silme hakkı gibi temel hakları doğrudan bertaraf ettiği ifade edilmektedir. EDPB'nin dar yorumuna karşılık, değişiklikle getirilen muğlak kapsamın teknoloji devlerinin pek çok faaliyetinin çok sayıda istisnaya dahil edilebilmesine imkan tanıdığı; Komisyon'un ise "yenilik" söylemi altında bu politik kanalı gözeterek değişikliği gündeme getirdiği iddia edilmektedir.	**Potansiyel etki: Düşük** **Açıklama:** Değişikliği ülkemizde doğrudan bir etki yaratmayacağı değerlendirilmektedir. Nitekim GDPR ile KVKK arasında bilimsel araştırma istisnası bakımından ciddi farklılıklar bulunmaktadır. GDPR'da bilimsel araştırma amacıyla veri işlenmesi kapsamında, belirli yükümlülükler (amaçla sınırlılık, aydınlatma yükümlülüğü ve ilgili kişi haklarına ilişkin istisnalar gibi) bakımından parçalı ve sınırlı istisnalar öngörülürken; KVKK'da bilimsel araştırma amacıyla veri işleme faaliyeti bütün olarak Kanun kapsamı dışında bırakılmaktadır. Bu nedenle, KVKK'nın kanun sistematiği GDPR'daki yaklaşımla uyumlu hale getirilmedikçe, söz konusu değişikliğin ülkemiz bakımından pratik bir anlam ifade etmeyeceği kanaatindeyiz.

Article 5 – Principles relating to processing of personal data (1) Personal data shall be: (b) collected for specified, explicit and legitimate purposes and not further processed in a manner that is incompatible with those purposes; further processing for archiving purposes in the public interest, scientific or historical research purposes or statistical purposes shall, in accordance with Article 89(1), ~~not~~ be considered to be ~~incompatible~~ **compatible** ~~-~~with the initial **purposes, independent of the conditions of Article 6(4) of this Regulation, ('purpose limitation');**	Bu maddede esaslı bir değişiklik bulunmamaktadır. Komisyon, bilimsel araştırma kapsamındaki ikincil işleme faaliyetlerinin, ikincil amacın ilk amaçla uyumluluğuna ilişkin GDPR m. 6'daki değerlendirmeye tabi tutulmaksızın, kural olarak doğrudan ilk işleme amacıyla uyumlu kabul edileceğini daha açık biçimde ortaya koymaktadır.	Madde özelinde ayrıca bir eleştiri tespit edilememiştir. *(Ayrıca bkz.: Bilimsel Araştırma hk. İtirazlar)*	**Potansiyel etki: Düşük** **Açıklama:** Bilimsel araştırma tanımındaki yorumumuzdan farklılaşan bir husus bulunmamaktadır.
Article 9 – Processing of special categories of personal data (2) Paragraph 1 *(özel nitelikli kişisel veri işleme yasağı)* shall not apply if one of the following applies: (k) processing in the context of the development and operation of an AI system as defined in Article 3, point (1), of Regulation (EU) 2024/1689 or an AI model, subject to the conditions referred to in paragraph 5. ... (5) For processing referred to in point (k) of paragraph 2, appropriate organisational and technical measures shall be implemented to avoid the collection and otherwise processing of special categories of personal data. Where, despite the implementation of such measures, the controller identifies special categories of personal data in the datasets used for training, testing or validation or in the AI system or AI model, the controller shall remove such data. If removal of those data requires disproportionate effort, the controller shall in any event effectively protect without undue delay such data from being used to produce outputs, from being disclosed or otherwise made available to third parties.	Komisyon, önerdiği değişiklik ile özet olarak özel nitelikli kişisel verilerin ("**ÖNKV**"), belli tedbirler alınmak kaydıyla, yapay zeka ("**YZ**") sistem ve modellerinin geliştirilmesi ve işletilmesi kapsamında işlenebileceğine dair istisna getirmektedir. Gerekçesinde Komisyon, YZ konusundaki değişiklikler için genel olarak verilerin YZ tarafından ve/veya YZ için işlenmesi konusundaki belirsizlikleri gidermeyi amaçladığını ifade etmektedir. ÖNKV özelinde getirilen bu değişiklik ile Komisyon, YZ sistemlerinin geliştirilmesinin özel nitelikli verilerin de toplanmasını gerektirebileceğine dikkat çekmekte ve bu verilerin asıl amaç (örneğin YZ modelinin geliştirilmesi) için gerekli olmasa bile eğitim veya test süreçlerinde istemsiz olarak bulunabileceğini ifade etmektedir. Bu noktada Komisyon, YZ gelişimine ket vurmamak amacıyla belirli korumalara tabi olmak kaydıyla ÖNKV'nin YZ geliştirilmesinde ve işletilmesinde kullanılabileceğini düzenlemek istemektedir. Burada getirilen belirli tedbirler, kademeli olarak, **(i)** önce ÖNKV işlenmesinin engellenmesi, **(ii)** buna rağmen ÖNKV işlenmesi durumunda ÖNKV'nin sistemde tespit edilmesi üzerine sistemden silinmesini, **(iii)** bunun gerçekleştirilmesi ölçüsüz bir çaba gerektiriyorsa *(örneğin sistemin yeniden yapılandırılması gibi)* bu verinin sistem dışına çıkartılmasının engellenmesi şeklindedir.	YZ konusuna getirilen aşırı esneklikler değişikliğin en sert ve yoğun eleştirildiği noktalarından biridir. Veri koruma hukukunun ortaya çıkışında teknolojinin kişisel verileri kontrolsüz biçimde işleme potansiyeli belirleyici olmuşken, bugün o "korkulan" güne geldiğimizde bu amaçla öngörülen korumalardan vazgeçilmesinin ciddi bir çelişki yarattığı ifade edilmektedir. Getirilen istisna, Temel Haklar Şartı'nda yer alan bir hakka sınırlama getirmesine rağmen, bu sınırlama için gerekli usul izlenmediği gerekçesiyle de eleştirilmektedir. Nitekim ölçülülük değerlendirmesinin Komisyon tarafından neredeyse hiç yapılmadığına dikkat çekilmekte ve değişikliğin esasen teknoloji devlerine imkan tanımak amacıyla getirildiği ifade edilmektedir. Ayrıca, meşru menfaatin YZ eğitimi için kullanımı dahi tartışmalı iken, ÖNKV bakımından bu yönde bir istisna tanınması ciddi eleştirilere konu olmaktadır. Zira normal verilerin YZ amacıyla kullanımı bile denge testine tabi iken, ÖNKV için öngörülen YZ istisnasında (bkz. Madde 88c değişikliği) bunun olmaması nedeniye daha düşük bir koruma düzeyi söz konusudur. Son olarak maddenin kaleme alınış biçiminin de GDPR'ın temel yaklaşımıyla bağdaşmaması dikkat çekmiştir. Nitekim GDPR, teknolojiden bağımsız ve gelecekte de değişmeden uygulanabilecek bir dil benimserken, bu hüküm belirli bir teknolojiye özgü istisna öngörmekte ve adeta YZ aktörlerine ÖNKV rejimi kapsamında bir muafiyet tanımaktadır.	**Potansiyel etki: Düşük** **Açıklama:** Değişikliğin fazlaca radikal olduğunu ve maddenin bu haliyle GDPR'a girmesinin muhtemel olmadığını değerlendiriyoruz. Böyle bir değişiklik yürürlüğe girse dahi, Kurum'un bu denli genel bir serbesti tanıyan yaklaşımı benimsemesinin muhtemel olmadığı kanaatindeyiz. Buna ek olarak, Kurum'un özel nitelikli kişisel veriler bakımındaki yerleşik ve hassas yaklaşımı göz önüne alındığında, söz konusu değişikliğin ülkemizde somut bir etki yaratma ihtimalinin oldukça düşük olduğu değerlendirilmektedir. YZ'ye ilişkin düzenlemelerin esasen bir hukuk politikası tercihi olduğu dikkate alındığında, Türkiye'nin ileride YZ'nin sıkı şekilde regüle edilmesi veya daha geniş bir serbesti tanınması yönünde açık bir politika benimsemesi halinde bu değerlendirmenin değişebileceği öngörülebilir. Ancak bu şekilde bir düzenleme yerine YZ eğitiminde gizlilik artırıcı tekniklerin (sentetik veri kullanımı ve gürültü ekleme gibi) destekleneceği düzenlemeler yapılmasının

	***Not**: Ayrıca ÖNKV hukuki sebeplerine, bir altta yer alan ve biyometrik veriye ilişkin hüküm (9(2)(l)) de eklenmiştir. Ancak bu satırdaki değişiklik YZ konusuna odaklandığından, ilgili düzenleme bu satırdan ayrı olarak ele alınmıştır.* ***Not**: YZ konusundaki diğer düzenleme madde 88c'de değerlendirilmektedir.*		daha uygun ve kabul edilebilir bir yaklaşım olacağı kanaatindeyiz.
Article 9 – Processing of special categories of personal data (2) Paragraph 1 *(özel nitelikli kişisel veri işleme yasağı)* shall not apply if one of the following applies: **...** **(l) processing of biometric data is necessary for the purpose of confirming the identity of a data subject (verification), where the biometric data or the means needed for the verification is under the sole control of the data subject.'**	Komisyon, ÖNKV işlenmesi yasağının istisnalarına, kimlik doğrulama amacıyla biyometrik veri işlenmesine müsaade eden yeni bir istisna eklemiştir. Bu madde, ilgili biyometrik veri ile doğrulamaya ilişkin araçların münhasıran ilgili kişinin kontrolünde bulunması halinde, kimlik doğrulama amacıyla biyometrik verilerin işlenmesine izin vermektedir. Gerekçede Komisyon, biyometrik verilerin ilgili kişinin kontrolünde olması ve veri sorumlusunun veriye hiç ya da çok sınırlı şekilde eriştiği durumlarda, temel haklar bakımından anlamlı bir risk doğmadığına dikkat çekmektedir.	Madde özelinde bir eleştiri tespit edilememiştir.	**Potansiyel etki: Düşük** **Açıklama:** ÖNKV'ye ilişkin düzenlemede bulunan KVKK'nın 6. maddesi çok yakın bir tarihte değiştirildiği için kısa vadede bu maddenin ülkemiz açısından doğrudan bir etki yaratmacağı değerlendirilmektedir.
Article 12 – Transparent information, communication and modalities for the exercise of the rights of the data subject ... (5) Information provided under Articles 13 and 14 and any communication and any actions taken under Articles 15 to 22 and 34 shall be provided free of charge. Where requests from a data subject are manifestly unfounded or excessive, in particular because of their repetitive character, **or also, for requests under Article 15 because the data subject abuses the rights conferred by this regulation for purposes other than the protection of their data,** the controller may either: (a) charge a reasonable fee taking into account the administrative costs of providing the information or communication or taking the action requested; or (b) refuse to act on the request. The controller shall bear the burden of demonstrating **that** the **request is** manifestly unfounded or **that there**	Komisyon, bu madde önerisiyle, ilgili kişi başvurusunun reddedilebileceği veya ücret talep edilebileceği istisnayı genişletmektedir. Bu kapsamda değişiklikle, erişim hakkının kişisel verilerin korunması dışındaki amaçlarla kötüye kullanıldığı durumlarda veri sorumlusunun ilgili talebi reddedebilmesine imkan tanıyan yeni bir düzenleme getirilmektedir. Komisyon, "kişisel verilerin korunması dışındaki amaçlar" ifadesine örnek olarak; veri sorumlusunun talebi reddetmesini sağlamak amacıyla başvuru yapılması ve ardından tazminat talep edilmesi veya yalnızca veri sorumlusuna zarar vermek için aşırı sayıda talepte bulunulması gibi durumları göstermektedir. Ayrıca Komisyon, değişikliğin son cümlesiyle veri sorumlularının ispat yükünü hafifletmekte; bunun gerekçesi olarak ise talebin "aşırılığının" niteliği gereği veri sorumlusunun etki alanı (dolayısıyla ispat gücü) dışında kalmasını ileri sürmektedir. .	Bu maddeye yöneltilen temel itiraz, Temel Haklar Şartı ile güvence altına alınan ve herhangi bir koşula ya da amaca bağlı olmaksızın kullanılabilen erişim hakkına fiilen bir "amaç sınırlaması" getirilmesinin (veri koruma dışındaki amaçlarla yapılan taleplerin reddedilebilmesinin artık mümkün olması nedeniyle) Temel Haklar Şartı'na aykırılık teşkil etmesidir. Ayrıca lafzi açıdan "veri koruma amacı"nın neyi ifade ettiğinin belirsiz olduğu; bu muğlaklığın ise temel bir hakka sınırlama getirilmesi bakımından ciddi sakıncalar doğurduğu eleştirilmektedir. Ayrıca değişiklik, lafzi yorum bakımından "veri koruma amacı" dışındaki amaçları otomatik olarak aşırı kabul ettiği; bu yönüyle de ilgili kişileri başvurularında "veri koruma amacı"nı ayrıca ortaya koymaya zorladığı gerekçesiyle eleştirilmektedir. Son olarak değişiklik, ABAD'ın erişim hakkının herhangi bir koşula veya amaç sınırlamasına tabi olmayan bir hak olduğu yönündeki yerleşik içtihadına aykırı olması nedeniyle eleştirilmektedir.	**Potansiyel etki: Düşük** **Açıklama:** Bu değişikliğin ülkemiz açısından doğrudan bir etki yaratması beklenmemektedir. Her ne kadar KVKK'da, GDPR'daki değişikliğe doğrudan paralel bir düzenleme bulunmasa da, genel ilkeler ve Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddesinde yer alan dürüstlük kuralı kapsamında, dürüstlük kuralına aykırılık teşkil eden başvurular bakımından benzer bir yorumun yapılması halihazırda mümkündü. Bu değişikliğin kabul edilmesi halinde, dürüstlük kuralına dayalı olarak yapılan bu yorumun daha güçlü bir şekilde uygulanabileceği değerlendirilmektedir. Ancak değişiklik kapsamında ilgili kişinin başvuru hakkının "veri koruma amacı"na bağlanmasının, veri koruma hukukunun ruhu ve özüyle bağdaşmadığı kanaatindeyiz.

are reasonable grounds to believe that it is excessive ~~**character of the request**~~.			
Article 13 – Information to be provided where personal data are collected from the data subject ... (4) Paragraphs 1, 2 and 3 *(aydınlatma yükümlülüğünün düzenlendiği hükümler)* shall not apply where ~~**and insofar as**~~ **the personal data have been collected in the context of a clear and circumscribed relationship between data subjects and a controller exercising an activity that is not data-intensive and there are reasonable grounds to assume that** the data subject already has the information **referred to in points (a) and (c) of paragraph 1, unless the controller transmits the data to other recipients or categories of recipients, transfers the data to a third country, carries out automated decision-making, including profiling, referred to in Article 22(1), or the processing is likely to result in a high risk to the rights and freedoms of data subjects within the meaning of Article 35.**	Bu değişiklikle Komisyon, özet olarak, sınırları açık ve belirli bir ilişki kapsamında, yoğun veri işleme olmayan süreçlerde aydınlatma yükümlülüğünün uygulanmamasını öngörmektedir. Komisyon, değişikliğin veri sorumlularının prosedürel yükünü azaltmak için gerekli olduğunu; bu kapsamda veri sorumlusu ile kişi arasındaki ilişkinin açık ve sınırlı olduğu ve işleme faaliyetinin yoğun olmadığı durumlarda *(örneğin bir zanaatkârın hizmet sunmak için yalnızca asgari veriyi işlemesi gibi)* veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü altında olmaması gerektiğini ifade etmektedir. Bunlara örnek olarak Komisyon, yoğun ve karmaşık olmayan ve sınırlı veri içeren işlemlerde; özellikle sözleşmenin ifası veya geçerli rıza kapsamında yapılan işlemlerde, ilgili kişinin veri sorumlusunun kimliği ve işleme amacı hakkında zaten bilgi sahibi olmasının makul olduğunun kabul edilmesi gerektiğini; aynı durumun, veri işlemenin üyelik yönetimiyle sınırlı olduğu dernek ve spor kulüpleri için de geçerli olacağını ifade etmektedir. Komisyon, getirdiği istisnanın geçerli olmayacağı durumları da düzenlemiş ve veri işlemenin veri koruma etki değerlendirmesi kapsamında bir işleme faaliyeti olması, verinin aktarılması veya verinin otomatik işlemeye tabi tutulması durumunda geçerli olmayacağını belirtmiştir.	Maddenin lafzı bakımından "reasonable grounds to assume" ve "an activity that is not data-intensive" gibi ifadelerin muğlak olduğu, hukuki belirsizlik ve geniş yoruma elverişlilik yarattığı eleştirilmektedir. Ayrıca bu istisnanın dürüstlük ve şeffaflık ilkelerini zedeleyeceği; zira ilgili kişilerin hukuki sebebi bilmemeleri halinde hangi haklara sahip olduklarını öngöremeyecekleri belirtilmektedir (nitekim GDPR kapsamında haklar hukuki sebebe bağlı olarak değişebilmektedir). Hukuki sebebi öğrenmek için ayrıca başvuru yapılmasının gerekmesi ise yeni ve gereksiz bir usuli yük olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, istisnanın genişletilmesinin rıza gerektiren faaliyetlerde "bilgilendirilme" unsurunu da zayıflatacağı ifade edilmektedir. Maddenin uygulanabilirliği bakımından ise, herhangi bir veri işleyen kullanımının istisnanın uygulanmasını engellemesi nedeniyle, günlük hayattaki örneklerin neredeyse hiçbirinde bu istisnanın fiilen uygulanamayacağı; bu nedenle maddenin etkisiz kaldığı eleştirilmektedir. Son olarak, temel haklara getirilen bu tür bir sınırlamanın ancak Temel Haklar Şartı uyarınca ölçülü ve kanunla öngörülmüş olması halinde mümkün olabileceği; mevcut değişikliğin ise gerekli asgari açıklık ve öngörülebilirlik kriterlerini karşılamadığı ileri sürülmektedir.	**Potansiyel etki:** Düşük **Açıklama:** Bu değişikliğin ülkemiz açısından doğrudan bir etki yaratması beklenmemektedir. KVKK'nın 10. maddesi kapsamında aydınlatma yükümlülüğüne ilişkin herhangi bir istisna öngörülmemiştir. Bu nedenle veriler ilgili kişiden doğrudan elde edilmese ve aydınlatmanın pratikte imkansız olduğu durumlar bulunsa dahi, KVKK uyarınca aydınlatma yükümlülüğü teorik olarak devam etmektedir. Bu durumun veri sorumluları bakımından yarattığı güçlükler dikkate alındığında, bu nitelikte istisnaların KVKK'ya eklenmesinin faydalı olacağı kanaatindeyiz. Mevcut aydınlatma metinlerinin ilgili kişileri ne ölçüde bilgilendirdiği tartışmalı olup, KVKK'da hukuki sebebe göre hakların farklılaşmaması dikkate alındığında bu tür bir istisnanın ciddi sorun yaratmayacağı kanaatindeyiz. Bunu not etmekle birlikte, aydınlatma yükümlülüğü rejiminin amacına daha etkin hizmet edecek şekilde yeniden ele alınmasının gerekli olduğu kanaatindeyiz.
Article 13 – Information to be provided where personal data are collected from the data subject ... (5) When the processing takes place for scientific research purposes and the provision of information referred to under paragraphs 1, 2 and 3 proves impossible or would involve a disproportionate effort subject to the conditions and safeguards referred to in Article 89(1) or in so far as the obligation referred to in paragraph 1 of this Article is likely to render impossible or seriously impair the achievement of the objectives of that processing, the controller does not need to	Önerdiği değişiklik ile Komisyon, bilimsel araştırma amacıyla yapılan veri işleme faaliyetlerinde, aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmenin imkansız olması veya orantısız bir çaba gerektirmesi halinde bu yükümlülükten muaf tutan bir düzenleme getirmiştir. İstisna getirmesinin yanı sıra Komisyon, her halükarda ilgili kişinin iletişim bilgilerinin kolayca erişilebilir olması durumunda ise makul çaba göstermesi gerektiğini belirtmektedir. Bu kapsamda özellikle verilerin ilk toplandığı aşamada bilimsel araştırma amacı öngörülmemişse ve iletişim	Geniş tanımlanan "bilimsel araştırma" kavramına ek olarak, Komisyon'un gerekçesinin verilerin ilgili kişiden toplanıp sonradan ikincil bir bilimsel araştırma amacıyla kullanıldığı durumları hedeflediği; buna karşın mevcut GDPR sisteminde bu tür amaç değişikliklerinde aktif bilgilendirme yoluyla ilgili kişilere itiraz ve denetim imkanı tanındığı, önerilen değişikliğin ise bu mekanizmayı ortadan kaldırdığı eleştirilmektedir. Bu değişiklik, zaten son derece geniş olan "bilimsel araştırma" tanımıyla birlikte değerlendirildiğinde, GDPR'ın temel yapı taşlarından biri olan amaçla sınırlılık ilkesini fiilen ortadan kaldırmakta; söz konusu ilkenin	**Potansiyel etki:** Düşük **Açıklama:** Bilimsel araştırma tanımındaki yorumumuzdan farklılaşan bir husus bulunmamaktadır.

provide the information referred to under paragraphs 1, 2 and 3. In such cases the controller shall take appropriate measures to protect the data subject's rights and freedoms and legitimate interests, including making the information publicly available.	bilgileri mevcut değilse, ilgili kişilerin kamusal yollarla dolaylı olarak bilgilendirilmesi; bu bilgilendirmenin mümkün olan en geniş kitleye ulaşacak şekilde, araştırmanın bağlamına uygun araçlarla yapılması gerektiği belirtilmektedir. ***Not**: Bilimsel araştırmaya tanımına getirilen düzenlemeler ilgili kısımda değerlendirilmekte olup bu değişikliğin ilgili kısım ile birlikte incelenmesi önerilir.*	Temel Haklar Şartı'nda da yer alması nedeniyle değişikliğin açıkça hukuka aykırı olduğu vurgulanmaktadır.	
Article 22 - Automated individual decision-making, including profiling ~~**(1) The data subject shall have the right not to be subject to a decision based solely on automated processing, including profiling, which produces legal effects concerning him or her or similarly significantly affects him or her.**~~ ~~**(2) Paragraph 1 shall not apply if the decision:**~~ **A decision which produces legal effects for a data subject or similarly significantly affects him or her may be based solely on automated processing, including profiling, only where that decision:** (a) is necessary for entering into, or performance of, a contract between the data subject and a data controller **regardless of whether the decision could be taken otherwise than by solely automated means;** (b) is authorised by Union or Member State law to which the controller is subject and which also lays down suitable measures to safeguard the data subject's rights and freedoms and legitimate interests; or (c) is based on the data subject's explicit consent.	Getirilen değişiklikle Komisyon, otomatik karara tabi olmama hakkının istisnası olan "sözleşmenin kurulması veya ifası için gerekli olma" şartının uygulanması bakımından, kararın başka bir şekilde alınamamasının aranmadığını açıkça düzenlemiştir. Komisyon, bu değişiklikle ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki bir sözleşmenin kurulması veya ifası kapsamında otomatik karar alma kullanımına açıklık getirmeyi amaçladığını ifade etmektedir. Bu kapsamda Komisyon, kararın bir insan tarafından da alınabilecek olmasının, veri sorumlusunun kararı tamamen otomatik işleme yoluyla almasına engel olmadığını ifade etmekte; bununla birlikte, eşit derecede etkili birden fazla otomatik işleme seçeneği mevcutsa, daha az müdahaleci olanı tercih etmesi gerektiğini vurgulamaktadır.	EDPB'nin yorumladığı şekliyle maddenin revizyon öncesi hali, "zorunluluk" (necessity) kriteri kapsamında veri sorumlusunun, tamamen otomatik karar alma (automated decision-making – ADM) niteliğindeki bir işlemenin sözleşmenin kurulması veya ifası bakımından gerçekten gerekli olduğunu ortaya koyabilmesi; özellikle de aynı amaca daha az mahremiyet müdahalesi içeren bir yöntemle ulaşılmasının mümkün olup olmadığını değerlendirmesini gerektirymekteydi. Nitekim, EDPB bu bağlamda veri sorumlusunun, daha az müdahaleci bir alternatifin bulunmadığını gösterebilmesini zorunlu görmüştür. Buna karşılık, maddenin yeni halinde, kararın tamamen otomatik olmayan yollarla alınıp alınamayacağının ayrıca değerlendirilmesi gerekmeyecek; bu durum, söz konusu istisnanın uygulama alanını kayda değer ölçüde genişletecektir. Böylelikle, ADM yasağının istisnası, önceki rejime kıyasla veri sorumluları bakımından çok daha geniş bir takdir alanı yaratmaktadır. Her ne kadar "hak" ifadesinin çıkarılmasının uygulamada köklü bir değişiklik yaratmadığı düşünülse de, münhasıran otomatik karara tabi olmamayı açık bir hak statüsünden çıkarılması maddenin özünü hafifletmesi sebebiyle eleştirilmektedir. Zira bu ilke, AB Temel Haklar Şartı'nda açıkça yer almasa da, 108 sayılı Sözleşme ve güncellenmiş versiyonu olan 108+ çerçevesinde veri koruma rejiminin temel bir hakkı olarak kabul edilmektedir.	**Potansiyel etki:** **Düşük** **Açıklama:** KVKK'da benzeri bir düzenleme bulunmadığından, söz konusu değişikliğin ülkemiz bakımından doğrudan bir etki doğurmasının beklenmediği değerlendirilmektedir.

Article 33 - Notification of a personal data breach to the supervisory authority (1) In the case of a personal data breach **that is likely to result in a high risk to the rights and freedoms of natural persons,** the controller shall without undue delay and, where feasible, not later than ~~72~~ **96** hours after having become aware of it, notify the personal data breach **via the single-entry point established pursuant to Article 23a of Directive (EU) 2022/2555** to the supervisory authority competent in accordance with Article 55 **and Article 56** ~~**unless the personal data breach is unlikely to result in a risk to the rights and freedoms of natural persons.**~~ Where the notification to the supervisory authority is not made within ~~72~~ **96** hours, it shall be accompanied by reasons for the delay. (1a) Until the establishment of the single-entry point pursuant to Article 23a of Directive (EU) 2022/2555, controllers shall continue to notify personal data breaches directly to the competent supervisory authority in accordance with Article 55 and Article 56. ... (6) The Board shall prepare and transmit to the Commission a proposal for a common template for notifying a personal data breach to the competent supervisory authority referred to in paragraph 1. The proposal shall be submitted to the Commission within [months] of the entry into application of this Regulation. The Commission after due consideration reviews it, as necessary, and is empowered to adopt it by way of an implementing act in accordance with the examination procedure set out in Article 93(2). (7) The template referred to in paragraph 6 shall be reviewed every three years and updated where necessary. The Board shall submit its assessment and possible proposals for updates to the Commission in due time. The Commission after due consideration of the proposals reviews them and is empowered to adopt any updates following the procedure in paragraph 6.	Değişiklikte özetle Komisyon, yetkili otoriteye veri ihlali bildirimi için aranan risk eşiğini "yüksek risk" olarak belirlemiş; bildirim süresini uzatmış ve bildirimlerin tek bir otoriteye ortak bir form üzerinden yapılmasını düzenlemiştir. Komisyon, bu değişiklikle veri sorumluları üzerindeki bildirim yükünü azaltmayı amaçladığını ifade etmektedir. Bu kapsamda, denetim otoritesine bildirim yükümlülüğü yalnızca ilgili kişilerin hak ve özgürlükleri bakımından yüksek risk doğuran ihlallerle sınırlandırılmakta ve bildirim için öngörülen süre artırılmaktadır. Bu kapsamda ayrıca, kişisel veri ihlali bildirimlerinin tek bir giriş noktası (NIS2 kapsamında yetkili otorite) üzerinden yapılması öngörülerek, mükerrer bildirimlerin önüne geçilmesi ve bildirim süreçlerinin sadeleştirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca Komisyon, AB genelinde tutarlılık sağlamak amacıyla veri ihlali bildirimleri için ortak bir şablon ve yüksek riskli durumlara ilişkin ortak bir listenin EDPB tarafından hazırlanması ve düzenli olarak güncellenmesi öngörmektedir.	Bildirim yükümlülüğüne ilişkin eşiğin "risk" seviyesinden "yüksek risk" seviyesine çekilmesinin, denetim otoritelerine yapılan bildirimlerin kayda değer ölçüde azalmasına yol açacağı değerlendirilmektedir. Bu durumun, çok sayıda ihlalin denetim otoritelerinin bilgisi dışında kalmasına ve ayrıca ilgili kişilerin ihlallerden haberdar olma imkanını fiilen ortadan kalkmasına neden olacağı ifade edilmektedir. Özellikle "yüksek risk" kavramının içeriğinin belirsiz olmasının, veri sorumluları tarafından dar veya keyfi şekilde yorumlamaya kapı araladığı düşünülmektedir. Ayrıca mevcut sistemde, denetim otoritelerine en azından "risk" düzeyinde bir ihlalin bildirilmesiyle, ihlalin yüksek risk oluşturup oluşturmadığının otorite tarafından fiilen değerlendirilmesine imkan tanınmaktayken; yeni düzenlemede bu değerlendirmenin tamamen veri sorumlularına bırakılması eleştirilmektedir.	**Potansiyel etki: Yüksek** **Açıklama:** Bu düzenlemenin, ülkemizde veri ihlal bildirimi uygulamalarına dayanak teşkil etmesi nedeniyle (Kurulun 2019/10 sayılı kararı), söz konusu değişikliğin (özellikle bildirim süresinin) Türkiye'de doğrudan etki doğurma potansiyeline sahip olacağını değerlendirmekteyiz Diğer yandan, yakın zamanda yürürlüğe giren Siber Güvenlik Kanunu'nda da bir bildirim prosedürü öngörülmesi nedeniyle, neredeyse bütün veri ihlallerinde veri sorumlularının hem Kurum'a hem de Siber Güvenlik Başkanlığı'na bildirim yapması gerekecektir. Bu durumun veri sorumluları üzerinde yaratacağı idari yük ve ikili bildirim yapısının doğuracağı belirsizlik dikkate alındığında, değişiklikte öngörülen benzeri bir "tek bildirim sistemi"nin ülkemiz bakımından da gerekli olduğu kanaatindeyiz. Son olarak, bildirime ilişkin risk eşiğinin "yüksek"ten "çok yüksek"e yükseltilmesi bakımından ülkemizde halihazırda böyle bir eşik bulunmadığından, bunun doğrudan bir etki yaratmayacağını değerlendirmekteyiz. Ancak ileride yüksek risk eşiğinin getirilmesi gündeme gelirse, bu eşiğin uygulanabilmesi için dikkate alınacak kriterlerin açık ve net şekilde belirlenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Article 35 - Data protection impact assessment (4) ~~The supervisory authority shall establish and make public a list of the kind of processing operations which are subject to the requirement for a data protection impact assessment pursuant to paragraph 1. The supervisory authority shall communicate those lists to the Board referred to in Article 68.~~ **The Board shall prepare and transmit to the Commission a proposal for a list of the kind of processing operations which are subject to the requirement for a data protection impact assessment pursuant to paragraph 1.** (5) ~~The supervisory authority may also establish and make public a list of the kind of processing operations for which no data protection impact assessment is required. The supervisory authority shall communicate those lists to the Board.~~ **The Board shall prepare and transmit to the Commission a proposal for a list of the kind of processing operations for which no data protection impact assessment is required**. (6) ~~Prior to the adoption of the lists referred to in paragraphs 4 and 5, the competent supervisory authority shall apply the consistency mechanism referred to in Article 63 where such lists involve processing activities which are related to the offering of goods or services to data subjects or to the monitoring of their behaviour in several Member States, or may substantially affect the free movement of personal data within the Union.~~ **The Board shall prepare and transmit to the Commission a proposal for a common template and a common methodology for conducting data protection impact assessments.** (6)(a) The proposals for the lists referred to in paragraphs 4 and 5 and for the template and methodology referred to in paragraph 6 shall be submitted to the Commission within *[OP date = 9 months of the entry into application of this Regulation*]. The Commission after due consideration reviews them, as necessary, and is empowered to adopt them	Bu değişiklikle Komisyon, veri koruma etki değerlendirmelerinin (“**DPIA”**) özüne dokunmadan, yalnızca üye devletlerin yetkili otoriteleri tarafından yayımlanması gereken DPIA zorunluluğuna ilişkin listelerin ve formların usuli kurallarında değişiklik yapmaktadır. Komisyon, bu değişiklikle DPIA’e ilişkin uygulamayı AB genelinde uyumlaştırmayı amaçlamaktadır. Bilindiği üzere mevcut düzende her üye devletin yetkili otoritesi bu yönde yetkiye sahip olup, bu durum uygulamada takip edilmesi güç ve üye devletler arasında farklılıklar içeren bir yapı ortaya çıkarmaktaydı[8]. Bu kapsamda, yüksek riskli işleme faaliyetlerine ilişkin tek bir AB düzeyinde liste oluşturulması ve mevcut ulusal listelerin bu listeyle ikame edilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, DPIA gerektiren ve gerektirmeyen işleme faaliyetlerine ilişkin listenin yayımlanması, mevcut halde zorunlu değil iken değişiklik ile zorunlu hale getirilmektedir. Bu doğrultuda Komisyon, söz konusu listelerin yanı sıra DPIA’lerin yürütülmesine ilişkin ortak bir şablon ve metodolojinin EDPB tarafından hazırlanmasını ve Komisyon tarafından kabul edilmesini öngörmekte; teknolojik gelişmeler dikkate alınarak bu araçların düzenli olarak güncellenmesini hedeflemektedir.	Madde değişikliği, DPIA’in özüne dokunmamakla birlikte prosedürel yönünü güçlendirdiği için genel olarak olumlu karşılanmaktadır. Ancak bu değişikliğin, DPIA yükümlülüğünü katı ve şablon odaklı bir yaklaşıma indirgeme riski taşıdığını; bu durumun da şekli uyumu teşvik ederek esaslı risk değerlendirmesinin niteliğini ve derinliğini zayıflatabileceğini savunan görüşler de bulunmaktadır.	**Potansiyel etki:** Düşük **Açıklama:** Değişikliğin, yalnızca DPIA whitelist ve blacklist’lerine ilişkin AB genelinde usuli bir düzenleme niteliğinde olması ve KVKK’da benzeri bir mekanizma bulunmaması nedeniyle, söz konusu değişikliğin ülkemiz bakımından bir etki yaratması beklenmememektedir.

[8] IAPP’nin DPIA whitelist ve blacklist derleme çalışmaları için bkz.: https://iapp.org/resources/article/eu-member-state-dpia-whitelists-and-blacklists/.
Arşivlenmiş kaynak için ayrıca bkz.: https://web.archive.org/web/20251012045247/https://iapp.org/resources/article/eu-member-state-dpia-whitelists-and-blacklists/

by way of an implementing act in accordance with the examination procedure set out in Article 93(2). (6)(b) The lists and the template and methodology referred to in paragraph 6a- shall be reviewed at least every three years and updated where necessary. The Board shall submit its assessment and possible proposals for updates to the Commission in due time. The Commission after due consideration of the proposals reviews them and is empowered to adopt any updates following the procedure in paragraph 6a. (6)(c) Lists of the kind of processing operations which are subject to the requirement for a data protection impact assessment and of the kind of processing operations for which no data protection impact assessment is required established and made public by supervisory authorities remain valid until the Commission adopts the implementing act referred to in paragraph 6a.			
Article 41a – *(madde tamamıyla yeni eklenmektedir)* (1) The Commission may adopt implementing acts to specify means and criteria to determine whether data resulting from pseudonymisation no longer constitutes personal data for certain entities. (2) For the purpose of paragraph 1 the Commission shall: (a) assess the state of the art of available techniques; (b) develop criteria and or categories for controllers and recipients to assess the risk of re-identification in relation to typical recipients of data. (3) The implementation of the means and criteria outlined in an implementing act may be used as an element to demonstrate that data cannot lead to reidentification of the data subjects. (4) The Commission shall closely involve the EDPB in the preparations of the implementing acts. The EPDB shall issue an opinion on the draft implementing acts within a deadline of 8 weeks as of the receipt of the draft from the Commission.	Yeni eklenmesi önerilen bu madde ile Komisyon'a, psedönimleştirme sonucunda elde edilen verilerin belirli kuruluşlar bakımından kişisel veri sayılıp sayılmayacağının tespitine ilişkin araç ve kriterleri belirleme yetkisi verilmektedir. Komisyon, bu değişiklik bakımından özel bir gerekçe veya açıklama sunmamakta; madde hükmünün içeriğini tekrarlamakla yetinmektedir.	Değişikliğin en çok eleştiri alan ve hukuk tekniği açısından en sorunlu görülen değişikliklerden biri bu değişikliktir. Nitekim yeni eklenmek istenen bu madde ile Komisyonun, "tanımlanamayan" psedönimleştirilmiş verinin ne olduğuna ilişkin tanımı tek taraflı olarak belirlemeyi amaçladığı ifade edilmektedir. Ayrıca öngörülen inceleme usulü, üye devlet temsilcilerinden oluşan bir komitenin katılımını gerektirmekle birlikte Avrupa Parlamentosu'nu sürece dahil etmemektedir. Uygulamada bu tür komitelerin, Parlamento'nun ciddi eleştirilerine rağmen kabul edilen ve sonradan ABAD tarafından iptal edilen düzenlemelere (örneğin AB-ABD yeterlilik kararları) onay verdiği hatırlatılmaktadır. Bu maddenin eklenmesi halinde, GDPR'ı yorumlama yetkisinin siyasi bir aktör olan Komisyon'a kaydırılmış olacağı vurgulanmaktadır.	**Potansiyel etki:** Orta **Açıklama:** Değişiklik hukuk tekniği bakımından temel ve yapısal sorunlar barındırmaktadır. Bu değişikliğin kabul edilmesi halinde, benzer bir yetkinin ülkemizde yürütme organı tarafından talep edilmesinin muhtemel olduğu; bu kapsamda AB uygulamasının emsal gösterilerek ülkemizde de benzeri bir düzenlemenin gündeme getirilebileceği değerlendirilmektedir. Konunun ayrıca idare hukuku açısından da incelenmesi gerekmektedir.

(5) The Implementing Acts shall be adopted in accordance with the examination procedure referred to in Article 93(3).'			
Article 57 – **Tasks** *(of Independent supervisory authorities)* 1. Without prejudice to other tasks set out under this Regulation, each supervisory authority shall on its territory: ~~**(k) establish and maintain a list in relation to the requirement for data protection impact assessment pursuant to Article 35(4);**~~ **Article 64** - Opinion of the Board (1) The Board shall issue an opinion where a competent supervisory authority intends to adopt any of the measures below. To that end, the competent supervisory authority shall communicate the draft decision to the Board, when it: ~~**(a) aims to adopt a list of the processing operations subject to the requirement for a data protection impact assessment pursuant to Article 35(4);**~~ **Article 70** - Tasks of the Board (1) The Board shall ensure the consistent application of this Regulation. To that end, the Board shall, on its own initiative or, where relevant, at the request of the Commission, in particular: ~~**(h) issue guidelines, recommendations and best practices in accordance with point (e) of this paragraph as to the circumstances in which a personal data breach is likely to result in a high risk to the rights and freedoms of the natural persons referred to in Article 34(1).**~~ **(ha)** prepare and transmit to the Commission a proposal for a list of the kind of processing operations which are subject to the requirement for a data protection impact assessment and for which no data protection impact assessment is required, pursuant to Article 35.	*Bu değişiklikler (madde 57, 64 ve 70), DPIA'i düzenleyen 35. Maddede yapılan değişikliğe uyum amacıyla yapıldığı için ayrıca değerlendirilmemektedir.*	*Bu değişiklikler (madde 57, 64 ve 70), DPIA'i düzenleyen 35. Maddede yapılan değişikliğe uyum amacıyla yapıldığı için ayrıca değerlendirilmemektedir.*	**Potansiyel etki:** **Düşük** **Açıklama:** 35. madde kapsamındaki yorumumuz geçerlidir.

(hb) prepare and transmit to the Commission a proposal for a common template and a common methodology for conducting data protection impact assessments, pursuant to Article 35. **(hc)** prepare and transmit to the Commission a proposal for a common template for notifying a personal data breach to the competent supervisory authority as well as for a list of the circumstances in which a personal data breach is likely to result in a high risk to the rights and freedoms of a natural person pursuant to Article 33.			
Article 88a - Processing of personal data in the terminal equipment of natural persons *(madde tamamıyla yeni eklenmektedir)* (1) Storing of personal data, or gaining of access to personal data already stored, in the terminal equipment of a natural person is only allowed when that person **has given his or her consent**, in accordance with this Regulation. (2) Paragraph 1 does not preclude storing of personal data, or gaining of access to personal data already stored, in the terminal equipment of a natural person, **based on Union or Member State law** within the meaning of, and subject to the conditions of Article 6, to safeguard the objectives referred to in Article 23(1). (3) Storing of personal data, or gaining of access to personal data already stored, in the terminal equipment of a natural person **without consent**, and subsequent processing, shall be lawful to the extent it is necessary for any of the following: a) carrying out the transmission of an electronic communication over an electronic communications network; b) providing a service explicitly requested by the data subject; c) creating aggregated information about the usage of an online service to measure the	Yeni eklenen madde ile Komisyon, E-Privacy Direktifi'nde olduğu gibi kural olarak terminal cihazlardaki verilerin ilgili kişinin açık rızasına dayanılarak işleneceğini düzenlemiş; ancak E-Privacy Direktifi'ndeki rejime kıyasla daha esnek bir yaklaşım benimseyerek, bazı düşük riskli veya talep edilen hizmet için gerekli veri işleme faaliyetleri bakımından rıza aranmaksızın işlemeye imkan tanıyan istisnalar öngörmüştür. Bu değişiklik ile Komisyon, esasen, terminal ekipmanları üzerinden veya bu cihazlardan gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetlerine ilişkin hukuki rejimi GDPR kapsamına taşıyarak yeknesaklık sağlamayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, halihazırda E-privacy Direktifi kapsamında düzenlenen rejim bu yeni madde ile GDPR'a taşınmış; ancak istisnaları genişletilmiştir. Son olarak Komisyon, maddenin dördüncü fıkrasına ilişkin olarak; rıza talebini reddeden ilgili kişilerin aynı çevrim içi hizmete her girişte yeniden rıza talebiyle karşılaşmasının fiilen rıza vermeye zorlayıcı etkiler doğurabildiğini, bu nedenle veri sorumlularının rızanın reddedilmesine ilişkin tercihlere en azından belirli bir süre boyunca saygı göstermesinin gerekli olduğunu gerekçe göstermiştir. ***Not**: Bu değişikliği tamamlayan ek değişiklik E-privacy Direktif değişikliğinde değerlendirilmekte olup bu iki değişikliğin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.*	Komisyon'un rıza kuralına yeni istisnalar getirmesiyle kişisel verilerin işlenmesinin kolaylaşmasının, terminal ekipmanlarında saklanan kişisel olmayan verilerin kişisel verilere kıyasla daha güçlü şekilde korunur hale gelmesine ve bu nedenle çelişkili bir durumun ortaya çıkmasına yol açtığı ifade edilmektedir. Ayrıca rızaya istisna olarak getirilen yeni sebeplerin, meşru menfaatte olduğu gibi bir denge testine tabi tutulmaması ve genel geçer nitelikte düzenlenmesi, kullanıcıların kişisel verilerinin geniş ölçekte rıza aranmaksızın işlenmesine yol açabileceği gerekçesiyle eleştirilmektedir. Son olarak maddenin dördüncü fıkrası, teknolojiden nötr bir şekilde kaleme alınmak yerine belirli bir teknolojik yönteme atıf yapması nedeniyle eleştirilmiştir. Bu bağlamda, olması gereken düzenlemenin GDPR m. 7'deki *"It shall be as easy to withdraw as to give consent"* örneğine benzer şekilde, ilke bazlı ve teknoloji bağımsız bir ifadeyle yapılması gerektiği belirtilmektedir.	**Potansiyel etki: Yüksek** **Açıklama:** Mevcut rejimin ülkemizde de uygulanması sebebiyle bu değişikliğin doğrudan ülkemiz açısından etkisi olabileceği değerlendirilmektedir. E-privacy Directive'in (bu değişiklik ile) GDPR'a alınan 5. maddesi, rıza kuralı ve buna istisnaları bakımından Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 51. maddesine benzerlik göstermektedir[9]. Bu çerçevede, KVKK ile Elektronik Haberleşme Kanunu arasında da GDPR ile E-Privacy Direktifi'ne benzer bir ilişki bulunduğu; dolayısıyla AB'de bu ilişkinin bu şekilde yeniden kurgulanmasının, ülkemiz açısından da doğrudan etki doğuracağı değerlendirilmektedir. Ancak benzer bir uygulama benimsenirken, rıza olmaksızın veri işleme yasağına getirilecek istisnaların ayrıntılı şekilde değerlendirilmesi; Kurumun ve AB otoritelerinin çerez işleme uygulamalarına ilişkin analizlerinin dikkate alınması ve istisnaların temkinli biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi halde, değişiklikte görüldüğü üzere kişisel olmayan verilerin kişisel verilere kıyasla daha güçlü korunması gibi çelişkili sonuçlar ortaya çıkabilecektir.

[9] Ayrıca bkz.: Kişisel Verilerin Korunması Kurumu Çerez Uygulamalar Hakkında Rehber sf. 14 vd. (https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/fb193dbb-b159-4221-8a7b-3addc083d33f.pdf) (E.T.: 15.12.2025)

audience of such a service, where it is carried out by the controller of that online service solely for its own use; d) maintaining or restoring the security of a controller's service requested by the data subject or the terminal equipment used for the provision of such service. (4) Where storing of personal data, or gaining of access to personal data already stored, in the terminal equipment of a natural person is based on consent, the following shall apply: a) the data subject shall be able to refuse requests for consent in an easy and intelligible manner with a single-click button or equivalent means. b) if the data subject gives consent, the controller shall not make a new request for consent for the same purpose for the period during which the controller can lawfully rely on the consent of the data subject; c) if the data subject declines a request for consent, the controller shall not make a new request for consent for the same purpose for a period of at least six months. This paragraph also applies to the subsequent processing of personal data based on consent. (5) This Article shall apply from *[OP: please insert the date = 6 months following the date of entry into force of this Regulation]*.			Son olarak, önerilen maddenin dördüncü fıkrasındaki değişikliği genel olarak olumlu karşılamakla birlikte, düzenlemenin kaleme alınış biçimi nedeniyle bu kuralların uygulamada nasıl şekilleneceğinin belirsiz olduğu ve uygulama sürecinde çeşitli sorunların ortaya çıkabileceği kanaatindeyiz.
Article 88b - *Automated and machine-readable indications of data subject's choices with respect to processing of personal data in the terminal equipment of natural persons (madde tamamıyla yeni eklenmektedir)* **(1)** Controllers shall ensure that their online interfaces allow data subjects to: **(a)** Give consent through automated and machine-readable means, provided that the conditions for consent laid down in this Regulation are fulfilled;	Yeni eklenen bu madde ile Komisyon, ilgili kişilerin terminal cihazlardaki veri işleme faaliyetlerine ilişkin rıza verme, rızayı reddetme ve itiraz etme tercihlerinin otomatik ve makine tarafından okunabilir yollarla iletilmesini ve veri sorumluları tarafından bu tercihlere uyulmasını öngörmektedir; bu kapsamda standartlara dayalı teknik çözümler desteklenmekte, web tarayıcısı sağlayıcılarına teknik yükümlülükler getirilmektedir.. Bununla birlikte Komisyon, bağımsız gazeteciliğin ekonomik temeline zarar vermemek amacıyla, medya hizmet sağlayıcılarını bu tür makine okunabilir tercihlere uyma yükümlülüğü dışında bırakmakta; tarayıcı sağlayıcılarına getirilen teknik yükümlülüklerin de medya	Bu değişiklik, "cookie banner" uygulamalarını ortadan kaldırmayı ve rıza tercihlerinin otomatik sinyallerle iletilmesini hedeflemesi bakımından önemli olmakla birlikte, hukuk tekniği açısından ciddi eleştirilere konu olmaktadır. Özellikle sinyalin genel bir opt-out mu yoksa amaç ve veri sorumlusu bazlı bir yapı mı öngördüğünün belirsiz olmasının, teknik standartların oluşturulmasında ciddi uyuşmazlıklara yol açabileceği ve temel haklara ilişkin kritik tercihlerin fiilen teknik standart belirleyicilere bırakılması riskini doğuracağı ifade edilmektedir. Madde lafzı açısından ise maddede rıza verilmesi ve itiraz hakkına yönelik düzenleme yapılmasına karşın rıza	**Potansiyel etki:** Orta **Açıklama:** İlgili kişilerin tercihlerinin çevrim içi ortamlarda daha kolay ifade edilebilmesi, buna yönelik teknik işaretlerin geliştirilmesi ve standartlaştırılması ilke olarak olumlu görülmektedir. Ancak bu yapının, kullanıcı tercihleri ve ilgili kişi haklarını esas alacak şekilde hukuka uygun biçimde nasıl kurgulanacağı uygulama bakımından belirsizliğini korumaktadır. Her ne kadar ülkemizde bu yönde somut bir çalışma bulunmasa da, meselenin bir hukuk

(b) decline a request for consent and exercise the right to object pursuant to Article 21(2) through automated and machine-readable means. **(2)** Controllers shall respect the choices made by data subjects in accordance with paragraph 1. **(3)** Paragraphs 1 and 2 shall not apply to controllers that are media service providers when providing a media service. **(4)** The Commission shall, in accordance with Article 10(1) of Regulation (EU) 1025/2012, request one or more European standardisation organisations to draft standards for the interpretation of machine-readable indications of data subjects' choices. Online interfaces of controllers which are in conformity with harmonised standards or parts thereof the references of which have been published in the *Official Journal of the European Union* shall be presumed to be in conformity with the requirements covered by those standards or parts thereof, set out in paragraph 1. **(5)** Paragraphs 1 and 2 shall apply from *[OP: please insert the date = 24 months following the date of entry into force of this Regulation]*. **(6)** Providers of web browsers, which are not SMEs, shall provide the technical means to allow data subjects to give their consent and to refuse a request for consent and exercise the right to object pursuant to Article 21(2) through the automated and machine-readable means referred to in paragraph 1 of this Article, as applied pursuant to paragraphs 2 to 5 of this Article. **(7)** Paragraph 6 shall apply from *[OP: please insert the date = 48 months following the date of entry into force of this Regulation]*	kuruluşlarının rıza talep edebilme imkanını ortadan kaldırmaması gerektiğini vurgulamaktadır.	hakkının geri alınmasına yönelik herhangi bir düzenleme yapılmaması eleştiriye konu olmuştur. Ayrıca geçmişte bu süreçlerin sektör aktörleri tarafından domine edildiği ve başarısız örnekleri bulunduğuna dikkat çekilerek sinyale ilişkin asgari gerekliliklerin doğrudan kanun metninde düzenlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır.	politikası tercihi olması nedeniyle, ilgili kişilerin ve tüketicilerin güçlendirilmesi ile haklarının daha etkin korunması amacıyla ileride bu yönde bir düzenleme yapılabileceği değerlendirilmektedir.

Article 88c - Processing in the context of the development and operation of AI *(madde tamamıyla yeni eklenmektedir)* Where the processing of personal data is necessary for the interests of the controller in the context of the development and operation of an AI system as defined in Article 3, point (1), of Regulation (EU) 2024/1689 or an AI model, **such processing may be pursued for legitimate interests within the meaning of Article 6(1)(f)** of Regulation (EU) 2016/679, where appropriate, except where other Union or national laws explicitly require consent, and where such interests are overridden by the interests, or fundamental rights and freedoms of the data subject which require protection of personal data, in particular where the data subject is a child. Any such processing shall be subject to appropriate organisational, technical measures and safeguards for the rights and freedoms of the data subject, such as to ensure respect of data minimisation during the stage of selection of sources and the training and testing of AI an system or AI model, to protect against non-disclosure of residually retained data in the AI system or AI model to ensure enhanced transparency to data subjects and providing data subjects with an unconditional right to object to the processing of their personal data.	Yeni eklenen bu maddeyle Komisyon, kişisel verilerin YZ sistem ve modellerinin geliştirilmesi ve işletilmesi kapsamında işlenmesi durumunda meşru menfaat hukuki sebebine dayanılabileceğini düzenlemektedir. Komisyon, bu düzenlemeyle güvenilir yapay zekanın ekonomik büyüme ve toplumsal fayda sağlayan yenilikler açısından kritik olduğunu vurgulamakta; yapay zeka sistemlerinin geliştirilmesi ve kullanımı sürecinde kişisel verilerin, uygun hallerde meşru menfaat kapsamında işlenebileceğini belirtmektedir. Bu kapsamda Komisyon, meşru menfaat değerlendirmesinde ilgili kişiler ve toplum bakımından sağlanan faydanın, ilgili kişilerin makul beklentilerinin ve önyargının giderilmesi veya güvenli çıktılar sağlanması gibi amaçların dikkate alınması gerektiğini; ayrıca şeffaflık, itiraz hakkı, teknik sınırlamalar ve güncel gizlilik artırıcı teknikler gibi uygun güvencelerle risklerin asgari düzeye indirilmesinin zorunlu olduğunu vurgulamaktadır. ***Not**: YZ konusundaki diğer düzenleme 9. maddede değerlendirilmektedir.*	Bu değişiklik, YZ eğitimi bakımından rıza (opt-in) yerine itiraz (opt-out) esaslı bir modele yönelmesi nedeniyle en sert eleştirilen düzenlemelerden biridir. Bu yaklaşımın, kullanıcı tercihlerini yönetme yükünü sınırlı sayıdaki yapay zeka şirketi yerine yüz milyonlarca ilgili kişinin omuzlarına yüklediği ifade edilmektedir. Ayrıca meşru menfaat kavramının, internetin tamamının taranması gibi geniş ve ticari nitelikli veri kullanımlarını da kapsayacak şekilde yorumlanmasının, "meşru menfaat" kavramını fiilen sınırsız hale getireceği ve ciddi bir kaygan zemin yarattığı vurgulanmaktadır. Bu durumda meşru menfaate dayanılamayacağına örnek olarak, Google Spain kararında ortaya konan ve salt ticari amacın meşru menfaat sayılamayacağı yönündeki ABAD kararı gösterilmektedir. Somut açıdan bakıldığında ise veri sorumlularının ilgili kişilerle doğrudan temasının bulunmadığı birçok durumda "koşulsuz itiraz hakkı"nın pratikte nasıl kullanılacağının belirsiz olduğu; sosyal ağlar ve büyük platformlar bakımından opt-out mekanizmalarının fiilen işlemediği, bunun ilgili kişi haklarını etkisizleştirdiği ve veri sorumlularına ilgili kişilere ait tüm verileri YZ eğitimi kapsamında kullanma imkanı tanıdığı gerekçesiyle eleştirilmektedir. Son olarak, meşru menfaat hukuki sebebinin mevcutta teknoloji-nötr olmasına rağmen, Komisyon'un önerisiyle belirli bir teknolojinin dolaylı olarak meşrulaştırılmasının, yalnızca YZ kullanımı nedeniyle hukuka uygun sayılan işlemlere yol açabileceği ve GDPR'ın teknoloji-nötrlük ilkesini zedeleyeceği eleştirilmektedir.	**Potansiyel etki: Düşük** **Açıklama:** 9. Maddedeki YZ'ye ilişkin değişikliklere ilişkin yorumumuz geçerlidir.

Directive 2002/58/EC (E-Privacy Directive) Değişikliği **Article 5 -** Confidentiality of the communications **(3)** Member States shall ensure that the use of electronic communications networks to store information or to gain access to information stored in the terminal equipment of a subscriber or user is only allowed on condition that the subscriber or user concerned is provided with clear and comprehensive information in accordance with Directive 95/46/EC, inter alia about the purposes of the processing, and is offered the right to refuse such processing by the data controller. This shall not prevent any technical storage or access for the sole purpose of carrying out or facilitating the transmission of a communication over an electronic communications network, or as strictly necessary in order to provide an information society service explicitly requested by the subscriber or user. **This paragraph shall not apply if the subscriber or user is a natural person, and the information stored or accessed constitutes or leads to the processing of personal data.**	Kullanıcıların terminal cihazlarında kişisel verilerin işlenmesine ilişkin düzenlemeler GDPR kapsamına alındığından, E-Privacy Direktifi ile çelişki doğmaması amacıyla, bu verilerden kişisel veri niteliğinde olanlar bakımından E-Privacy Direktifi'nin uygulanmayacağına ilişkin bir hüküm eklenmiştir. ***Not**: Değişiklik konusunda 88a maddesine bakınız.*	***Not**: Değişiklik konusunda 88a maddesine bakınız.*	**Potansiyel etki: Yüksek** **Açıklama:** Önerilen 88a maddesine yaptığımız yorum geçerlidir.

Bora Yazıcıoğlu
bora@yazicioglulegal.com

İbrahim Yıldırım
ibrahim@yazicioglulegal.com

Çağatay Efe Tatar
cagatay@yazicioglulegal.com

Ezgi Girenay
ezgi@yazicioglulegal.com

Şerife Amine Mümin
serife@yazicioglulegal.com